

Læsø

Den 29. januar 1802 blev udstedt det første reglement for Læsø Lodseri, og samme år fik Læsø Lodseri lodser i både den vestre og den østre ende af Læsø. Kortet ovenfor viser Læsø omkring 1900.

Læsø Lodseri bestod ved etableringen af én oldermand og fire faste lodser på vestenden og tre lodser og en reservelods på østenden. Flere af lodserne var desuden vagerformænd og fik senere tilsyn med de to fyrskibe, der lå ved Læsø Trindel i perioden 1852-1974 og i Læsø Rende i perioden 1852-1965. Fyrskibets placering i Læsø Rende ses øverst på kortet ovenfor.

I 1830'erne var der 30 lodser på øen. Flere af lodserne var såkaldte træskolodser, dvs. lodser, der kunne lodse til Frederikshavn og Strandby. Andre var såkaldte Bætlodser, dvs. lodser, der kunne lodse skibene ned til og gennem bælteerne.

Efter sejlskibsepokens afløsning af dampskibe i slutningen af 1800-tallet indtrådte der en stærk tilbagegang for lodseriet. Så i 1900 var der kun én lods og én lodsoldermand i Vesterø og to lodser ved Østerby tilbage på Læsø. Og de lodser, der kunne lodse ned til og gennem bælteerne, havde vanskeligt ved at komme tilbage til Læsø, hvis der ikke tilfældigt opstod en returlodsning til Nordjylland.

Efter tilbagegangen af lodsopgaverne på Læsø besluttede Marineministeriet, at der ikke måtte ansættes nye lodser, når de gamle gik på pension. Så i 1911 var der kun en lodsoldermand i Vesterø og to lodser i Østerby. Men lodseriet blev dog stadig anset for at være blandt de syv største lodserier i landet.

Nedlæggelsen af lodseriet blev en langvarig proces, som blev afsluttet i 1920 og er beskrevet af Frede Bak i 2006 i “Vendsyssel nu & da” under titlen “Den sidste lodsoldermand på Læsø”.

Læsø er 21 km lang og 12 km bred og er den største ø i Kattegat og har i dag ca. 1840 indbyggere. Farvandet omkring Læsø er kendetegnet af mange revler, som tidligere udgjorde en stor udfordring for de sejlskibe, som skulle gennem Kattegat. Derfor skete der mange strandinger, som gav gode indtægter fra salget af vragskibe, last og inventar på auktioner.

Færgen mellem Frederikshavn og Læsø anløber i dag Vesterø Havn, og der sejles med gods til begge havne. DanPilot kan bistå, hvis der ønskes lods. Vesterø Havn tiltrækker mange lystsejlere om sommeren og er hjemsted for omkring 20 fiskekuttere. Fotos: Vesterø Havn og Østerby Havn.

